

Til Justis- og beredskapsdepartementet

Kristiansand 29.08.2025

Høring NOU 2025:2 Samfunnsvern og omsorg

Region Kristiansand IPR takker for muligheten til å gi innspill til NOU 2025:2 Samfunnsvern og omsorg og for utsatt høringsfrist.

Høringssvaret bygger på erfaringer og vurderinger fra kommunene i regionen, inkludert eget høringssvar fra Kristiansand kommune, og reflekterer et bredt og samstemt bilde av utfordringer og behov knyttet til oppfølging av personer dømt til strafferettelige særreaksjoner.

1. Staten må ta et helhetlig ansvar for samfunnsvernet

Vi støtter Kristiansand kommunens syn om at pasientgrupper som utfordrer samfunnsvernet bør defineres som et statlig ansvar. Dette inkluderer både faglig, organisatorisk og økonomisk ansvar. Dagens modell med delt ansvar mellom stat og kommune skaper gråsoner, uforutsigbarhet og risiko for både ansatte og innbyggere.

2. Store utfordringer med dagens praksis ved dom til tvungent psykisk helsevern.

Kommunene opplever at:

- De overtar ansvar for samfunnsvern uten tilgang til tvangsmidler.
- Pasienter med høy voldsrisiko bor i ordinære boliger uten sikringstiltak.
- Ressursbruken er ekstremt høy, med behov for døgnbemanning og 2:1-bemanning. Dette er verken bærekraftig eller forsvarlig, og må endres.

3. Støtte til etablering av sikkerhetshjem og overgangsboliger.

Vi støtter utvalgets forslag om:

- **Sikkerhetshjem** under spesialisthelsetjenesten for pasienter som ikke kan bo i kommunale boliger.
- **Overgangsboliger** som del av en trinnvis rehabiliteringsmodell. Dette vil gi tryggere rammer for brukere, ansatte og naboer.

4. Samtykkekompetanse og rett til hjelp må justeres

Vi støtter utvalgets forslag om å endre farevilkåret fra "åpenbart" til "overveiende sannsynlig". Dagens praksis med vurdering av samtykkekompetanse fører til at personer med alvorlige ROP-lidelser ikke får nødvendig hjelp, og blir kasteballer i systemet.

5. Økonomiske og rettslige rammer for kommunene må styrkes.

Dersom kommunene fortsatt skal ha ansvar for gjennomføring av særreaksjoner, må det følge med:

- Midler til bemanning og sikringstiltak.
- Systematisk veiledning fra spesialisthelsetjenesten. Dagens modell innebærer en ansvarsoverføring fra stat til kommune uten nødvendige verktøy.

6. Samhandling og ansvarsdeling må formaliseres.

Vi støtter forslag om:

- Klarere strukturer for samarbeid mellom nivåene.
- Forpliktende avtaler ved overføringer fra spesialisthelsetjenesten.
- Bedre koordinering mellom helse, politi og kommunale tjenester.

7. Finansieringsmodellen må reformeres.

Vi støtter en harmonisering av finansieringsordningene for særreaksjonene, og anbefaler en modell som gir insentiver til samhandling og kvalitet, samtidig som den sikrer kostnadseffektivitet. Kommunene må kompenseres for reelle kostnader ved oppfølging av særreaksjonsdømte.

8. Behov for nasjonal strategi og kompetanseloft.

Vi anbefaler at det etableres en nasjonal strategi for samfunnsværn og omsorg, med fokus på:

- Kompetansebygging i kommunene.
- Felles forståelse av rettslige rammer og roller.
- Langsiktig planlegging og ressursallokering.

Avslutning

Region Kristiansand støtter utvalgets beskrivelse av utfordringsbildet og retning på anbefalingene. Vi mener imidlertid at det kreves tydeligere grep og en mer helhetlig reform for å sikre både samfunnsværn og omsorg på en forsvarlig og bærekraftig måte.

På vegne av Region Kristiansand IPR,

Nils Olav Larsen
Styreleder og ordfører Vennesla

Tone Marie Nybø Solheim
Daglig leder

